

2. Закон України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність»: чинне законодавство зі змінами та допов. станом на 1 вересня 2015 року.- К.:Паливода А.В., 2015. – 48 с.

3. Охорона адвокатської таємниці [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://ela.kpi.ua/bitstream/123456789/9697/3/08.pdf>.

4. Про затвердження стандартів якості надання безоплатної вторинної правової допомоги у кримінальному процесі [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0337-14>.

5. Положення про адвокатське дос'є [Електронний ресурс]. – Режим доступу: https://unba.org.ua/assets/uploads/legislation/rishennya/2017-08-04-rshennya-rau-169_59d23b518e85f.pdf

6. Поняття адвокатського дос'є та його значення в здійсненні захисту [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbuv/cgiirbis_64.exe

Науковий керівник: кандидат юридичних наук, асистент кафедри організації судових, правоохоронних органів та адвокатури Національного університету «Одеська юридична академія» **Деменчук Марина Олександрівна**

Пухкан Л.В.

студентка 2-го курсу факультету цивільної та господарської юстиції
Національного університету «Одеська юридична академія»

ПОРУШЕННЯ ПРИНЦИПУ НЕЗАЛЕЖНОСТІ ЯК ОДНА З ОСНОВНИХ ПЕРЕШКОД ФУНКЦІОНУВАННЯ ІНСТИТУТУ АДВОКАТУРИ

Права і свободи людини – найвища цінність. Дотримання зазначених правових принципів особливо важливо в нашій країні в період бурхливого розвитку економіки і глобального реформування законодавчої бази. Захист професійним співтовариством адвокатів прав і свобод громадян, надання професійної правничої допомоги є гарантією благополуччя і процвітання.

Адвокатура – це найважливіший правовий інститут будь-якої держави, що стоїть на захисті основоположних прав громадян та їх об'єднань. Від того, наскільки вона сильна, організована, законодавчо захищена, в значній мірі залежить впевненість кожного громадянина у своєму благополуччі.

Закон України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність» у частині першій ст. 4 чітко визначає принципи адвокатської діяльності. Одним із найважливіших серед них є принцип незалежності адвокатської діяльності.

Національна асоціація адвокатів України у рішенні №74 від 26 лютого 2016 року дає роз'яснення щодо змісту цього фундаментального принципу, який полягає у тому, що незалежність адвокатської діяльності забезпечується на законодавчому та практичному рівнях недопущенням будь якого втручання, переслідування, насильства стосовно адвоката з боку держави, суспільства, органів місцевого самоврядування, юридичних та фізичних осіб [1].

На даний момент, розвиток адвокатського самоврядування в Україні перебуває під загрозою. Це знаходить прояв у спробах влади та окремих урядовців впливати на діяльність адвокатів шляхом тиску. Такі процеси є вкрай негативними і недопустимими для країни, яка прямує до європейського майбутнього.

Першою перешкодою на шляху функціонування інституту адвокатури є намагання урядовців та політиків принизити значення адвоката, його соціальну корисність [2]. Це знаходить своє відображення у законопроекті про скасування адвокатської монополії. Адвокати зобов'язані складати кваліфікаційні іспити, щорічно підвищувати рівень свого професіоналізму. Відповідно, правнича допомога, яку надає виключно адвокат, є більш якісною. Якщо ж представництво в судах будуть здійснювати непрофесіонали, це може призвести до затягування процесів, що потягне за собою додаткові витрати з державного бюджету.

Треба зазначити, що 31 жовтня 2019 року Конституційний Суд України надав Висновок у справі за конституційним зверненням Верховної Ради України щодо скасування адвокатської монополії [3]. Цим Висновком Конституційний Суд України визнав законопроект про внесення змін до Конституції України (щодо скасування адвокатської монополії) таким, що відповідає вимогам статей 157 і 158 Конституції України [4]. У Висновку зазначено, що поняття «надання професійної правничої допомоги» не тотожне поняттю «представництво особи в суді». Надання професійної правничої допомоги здійснюють адвокати, натомість представництво особи у суді може бути здійснене за вибором особи адвокатом або іншим суб'єктом. З аналізу частини першої статті 1312 Конституції України у системному зв'язку з її статтею 59 впливає позитивний обов'язок держави, який полягає в гарантуванні участі адвоката у наданні професійної правничої допомоги особі з метою забезпечення її ефективного доступу до правосуддя за рахунок коштів держави у випадках, передбачених законом.

Другою перешкодою є постійні наміри законодавчо змінити основні гарантії адвокатської діяльності. Це відчувається у впливі на адвокатів через певний дисциплінарний тиск, кримінальні переслідування, порушення гарантій адвокатської діяльності, нерациональна система оподаткування. Отже, вважаємо одним із основних зобов'язань нової влади вирішення вище перелічених проблем. Інститут адвокатури має вдосконалюватись та

розвиватись за сприяння держави. Адже саме на адвокатів покладається завдання захисту суб'єктивних прав і обов'язків осіб, що надзвичайно важливо в умовах євроінтеграції. Нерідко адвокатам доводиться захищати фізичних та юридичних осіб від свавілля державних органів. Саме в таких випадках проявляється особливий статус адвокатури як самоврядного інституту.

Розробка та прийняття більш гуманних законів в сфері адвокатської діяльності може стати одним із варіантів поновлення нормальної роботи інституту адвокатури як незалежного утворення.

Функціонування інституту адвокатури є гарантією забезпечення прав і свобод людини. Маємо на увазі, що адвокатура виступає в ролі своєрідного елемента між інтересами держави та інтересами громадянського суспільства. Суспільство завжди матиме потребу у кваліфікованих представниках своїх інтересів. Але для цього адвокатам потрібно надати реальну можливість здійснювати свою діяльність незалежно.

Список використаної літератури:

1. Рішення Національної асоціації адвокатів України про затвердження роз'яснення щодо гарантій адвокатської діяльності та окремих умов дисциплінарної відповідальності [Електронний ресурс]. – №74 від 26.02.2016. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/vr074871-16>
2. Фазекош О. Проблема незалежності адвокатури від Давнього Риму до сьогодення [Електронний ресурс] / О. Фазекош. – 2019. – Режим доступу: https://zib.com.ua/ua/138956problema_nezalezhnosti_advokaturi_vid_davnogo_rimu_do_sogode.html
3. КСУ надав Висновок у справі щодо скасування адвокатської монополії [Електронний ресурс] // Офіційний веб-сайт КСУ. – 31.10.2019. – Режим доступу: <http://www.ccu.gov.ua/novyna/ksu-nadav-vysnovok-u-spravi-shchodo-skasuvannya-advokatskoyi-monopolii>
4. Конституція України: Відомості Верховної Ради України (ВВР). – 1996. – № 30. – ст. 141.

Науковий керівник: асистент кафедри організації судових, правоохоронних органів та адвокатури Національного університету «Одеська юридична академія» ***Владишевська Вікторія Вікторівна***